DAWLADDA DEEGAANKA SOOMAALIDAITOOBI

DHOOL GAZETA

Somali Regional State of Ethiop

የኢትዮጵያ ሶማሌ ክልላዊ መንግሥት

Qimaha ያንዱ.ዋ.ጋ Unit Price ብር 7•50	Dhool Gazeta Waxaa Soo Saara Golaha Xildhibaanada Dawladda Deegaanka Soomaalida Itoobiya	⊠392

Bayaan Tirsi 169/2009	አዋጅ ቁጥር 169/2009	Proclamation No. 169/2017
Bayaanka Dhaqangalinta Nidaamka Maamulka Canshuuraadka ....Bog 1	የኢትዮጵያ የታክስ አስተዳደር አዋጅ በክልላዊ መንግስቱ አስስተድደር ውስጥ ስራ ላይ ለማዋል የወጣ አዋጅ................ ገጽ1	Adoption Proclamation of T Administration Roclamation …

Bayaan Tirsi 169/2009

Bayaanka Dhaqangalinta Nidaamka Maamulka Canshuuraadka

Maadaama ay lagama maar maan noqotay in hal meel la iskugu geeyo islamarkaana bayaan qudha lagu maamulo dhamaan n oocyada canshuuraadka si looga dhigo maamulka iyo nidaamka canshuuraadka mid hufan, wax ku ool ah oo la xisaabtan leh

Maadaama ay lagama maar maan noqotay in laga gudbo godoloolooyinka iyo dhibaatooyinka lagala kulmayay kala duwanaanshaha fasirka iyo macnaha shuruucda maamulka canshuuraha lana doorbiday in la abuuro nidaam si cad u suuragaliya fasir iyo macne mideysan oo la jaan qaada halbeegyada casriga ah maamulka canshuuraadka

Maadaama ay lagama maa rmaan noqotay in la dajiyo nidaam suuragaliya oo lagu dhagasyto laguna xaliyo cabashooyinka ay qaban canshuur-bixiyayaashu.

Ayaa hadaba, Golaha xildhibaanada Deegaanku isaga oo ka duulaya Qodoboka 49 farqadiisa 3aad xarafkiisa B ee Dastuurka dib loo habeeyay ee Dawlada Deegaanka Soomaalida Itoobiya bayaamiyay sidan

አዋጅ ቁጥር 169/ 2009

የኢትዮጵያ የታክስ አስተዳደር አዋጅ በክልላዊ መንግስቱ አስስተድደር ውስጥ ስራ ላይ ለማዋል የወጣ አዋጅ

የታክስ አስተዳደሩ ይበልጥ ቀልጣፋ፣ ጤታማና ተገማችነት ያለው እንዲሆን ለማድረግ ሁሉም የታክስ ዓይነቶች የሚመሩበት ራሱን የቻለ የታክስ አስተዳደር አዋጅ እንዲኖር ማድረግ በማስፈለጉ፣

በታክስ ሕጐች አተረጓጐም ረገድ በታክስ አስተዳደሩ ውስጥ በሚፈጠረው ልዩነት ምክንያት ታክስ ከፋዩ ሲያጋጥመው የነበረውን እንግልት ለማስቀረት የሚያስችል ወጥነት ያለው የአተረጓጐም ሥርዓት እንዲኖር ማድረግ የሚያስፈልግ በመሆኑ፣

ታክስ ከፋዮች በታክስ ውሳኔ ረገድ የሚኖራቸውን ቅሬታ ማቅረብ የሚችሉበት ተደራሽነት ያለው፣ በሚገባ የተደራጀ እና የተቀላጠፈ ውሳኔ መስጠት የሚያስችል የቅሬታ አቀራረብ ሥርዓት መዘርጋት አስፈላጊ ሆኖ በመገኘቱ፤

የኢትዮጵያ ሶማሌ ክልላዊ መንግስት ምክርቤት ተሻሽሎ በወጣው የክልሉ ሕገ-መንግስት አንቀፅ 49(3፣ሀ) .መሰረት የሚከተለውን አዋጅ አውጥቷል።

PROCLAMATION NO. 169/20

PROCLAMATION TO PROVI ADOPTION OF THE ADMINISTRATION ROCLAM

WHEREAS, it is necessary a separate tax admin proclamation governing administration of domestic ta a view to render the tax admin system more efficient, effec measurable ;

WHEREAS, it is believ introducing the system of adv ruling helps to address the pr prolonged pendency of t cases resulting from c interpretation of tax laws w tax administration;

WHEREAS, it is neces establish a system for re taxpayers' complaints on tax c which is accessible, well o and capable of efficient dispo cases;

NOW, THEREFORE, in acc with Article 49 (3A) of the Constitution of Ethiopian Regional State, the state proclaimed as follows:

Bayaankan waxaa loogu yeedhi karaa "bayaanka **Dhaqangalinta Nidaamka Maamulka Canshuuraadka"** ee Bayaan Tirsi 169//2009

Qod 2. **Qeexid**

1. Bayaan Waxaa loola jeedaa Bayaanka Maamulka Canshuurta ee tirsigiisu yahay 983/2016
2. Ereyada iyo weedhaha soo socoda ee macnaha lagu siiyay Bayaanka Maamulka Canshuurta fadaraalka waxaa loo adeegsan sidan :-

b). Wakaalad Waxaa loo adeegsan Wakaalada Dakhliga Dawlada Deegaanka Soomaalida Itoobiya.

t) Guddi/Koomishin Waxaa loo adeegsan Guddiga uu Maamulka Deegaanku ku soo dhiso hab waafaqsan qodobka 86aad ee Bayaanka.

j) Hawl-wadeenkaCanshuurta" Waxaa loo adeegsan hawlwadeenada wakaalada ee ay ku jiraan Maareeyaha guud iyo ku-xigeenadiisu.

x) GolahaWasiirada iyo Awoodaha lagu siiyay Bayaanka waxaa loo adeegsan Golahah HawlFulinta ee Deegaanka.

kh). Awoodaha Garsooree la siiyay Maxkamada sare iyo ta guud waxaa loo adeegsan Maxkamada sare iyo ta guud ee Deegaanka

Qod 3. **Xadka Fulineed ee Bayaanka**

Bayaankan wuxuu deegaanka uga dhaqangali hanaan waafaqsan qodobka 97aad ee Dastuurka Jamhuuriyada Dimuqraadiga Fadaraalka Itoobiya ugu awood siiyay deegaanada.

ይህ አዋጅ በኢትዮጵያ ሶማሌ ክልላዊ መንግስት የታክስ አስተዳደር አዋጅ ቁጥር 169/2009 ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል፡፡

2. ትርጓሜ

1/ "የፌዴራል የታክስ አስተዳደር አዋጅ" ማለት የፌዴራል የታክስ አስተዳደር አዋጅ ቁጥር 983/2016 ነው፡፡

2/ በፌዴራል የታክስ አስተዳደር አዋጅ ትርጉም የተሰጣቸው የሚከተሉት ቃላትና ሀረጎች ለውጥ ተደርጎባቸዋል፡፡

ሀ) "ባለስልጣን" ማለት የኢትዮጵያ ሶማሌ ክልላዊ መንግስት የገቢዎች ባለስልጣን ነው፡፡

ለ) "ጉባኤ / ኮሚሽን" ማለት በፌዴራል የታክስ አስተዳደር አዋጅ አንቀጽ 86 ላይ በተመለከተው መሰረት የተቋቋመው የክልሉ የታክስ ይግባኝ ጉባኤ / ኮሚሽን ነው፡፡

ሐ) "የታክስ ሰራተኛ" ማለት የባለስልጣኑ ሰራተኛ ሲሆን የባለስልጣኑን ዋና ዳይሬክተር እና ምክትል ዳይሬክተር ይጨምራል፡፡

መ) በአዋጁ ለሚኒስተሮች ም/ቤት የተሠጠው ሥልጣን እንደአግባብነቱ ለክልሉ አስፈፃሚ ም/ቤት ተፈፃሚ ይሆናል፡፡

ሠ) ለፌዴራል ከፍተኛ ፍ/ቤት የተሠጠው ሥልጣን እንደአግባብነቱ ለክልል ከፍተኛ እና ጠቅላይ ፍ/ቤት ተፈፃሚ ይሆናል፡፡

3. ስለአዋጁ ተፈጻሚነት

ይህ አዋጅ በክልሉ ውስጥ ተፈፃሚ ሊሆን የሚችለው በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዴሞክራስያዊ ሪፐብሊክ ህገመንግስት አንቀፅ 97መሰረት ለክልሉ በተሰጠ የገቢ ምንጭ ላይ ብቻ ይሆናል፡፡

This Proclamation may be
"Proclamation To Pro Adoption of the Fe Administration Pr Proclamation No.169/201

2. **Definitions**

1. **" Proclamation"** sha Federal Tax Ac Proclamation 983/2016'
2. A term used in this p that is defined in the F Administration Proclar have the meaning in t Tax Adminstration unless defined otherv proclamation. In additi the implementation proclamation:-

A. **"Authority"** means T Authority of Ethiop Regional State

B. **"Tax Appeal Commis** The commission to b pursuant to Article Proclamation by the R Administrative council.

C. **"Tax Officers"** shall to officers of the Rever including the Manager deputies.

D. "the council of minis powers shall be app to the Regional State A council.

E. The jurisdiction vest high court shall be state high courts and s

3. **Scope of Applicat Proclamat**

This proclamation shall national Region power the region as prescribe /97/ of the federal constit

4. **Isbadalada lagu sameeyay Bayaanka**

1. Iyadoo uu sidiisa yahay mabda guud ee bayaanku, ayuu golaha Hawlfulinta ee deegaanku guddiga dhagaysiga cabashooyinka ka aasaasi karaa qaabdhismeedyada kala duwan ee deegaanka
2. Aasaasida guddiga lagu xusay farqada 1[aad] ee qodobkan magacaabida xubnaha, cidda ay hoostagayaan ,tirada ay ka koobnaanayaan iyo hanaankooda shaqaba waxaa lagu faahfaahinb xeer-nidaameedka uu golaha hawlfulinta deegaanku soo saaro.

5. **Mudada Dhaqangalka Bayaanka**

Bayaankan wuxuu dhaqangalayaa laga bilaabo maalinta lagu soo daabaco Dhool Gazeeta.

Diir 4/2009 T.I Jigjiga

CABDI MAXAMUD CUMAR
MADAXWAYNAHA DAWLADDA DEEGAANKA SOOMAALIDA ITOOBIYA

4. **በአዋጁ ላይ የተደረጉ ለውጦች**

1. የአዋጁ አጠቃላይ መርህ እንደተጠበቀ ሆኖ የክልሉ አስፈፃሚ ም/ቤት የታክስ ውሳኔዎችን ይግባኝ የሚሰማ የታክስ ይግባኝ ጉባኤ በክልሉ የአስተዳደር እርከን ውስጥ ሊያቋቁም ይችላል፡፡
2. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 መሠረት የሚቋቋመው ጉባኤ አባላት በማን እንደሚሾሙ፣ የጉባኤው ወይም የኮሚሽኑ ተጠሪነት ለማን እንደሚሆን፣ የአባላት ብዛትና የአሠራር ሥርዓት በክልሉ አስፈጻሚ ም/ቤት በሚያወጣው ደንብ ይወሰናል፡፡

5. **አዋጁ የሚፀናበት ጊዜ**

ይህ አዋጅ በክልሉ ም/ቤት ከፀደቀበት ቀን ጀምሮ የፀና ይሆናል፡፡

ጥር 4/2009 ዓ.ም ጅጅጋ

አብዲ መሀሙድ ዑመር
የኢትዮጵያ ሱማሌ ክልላዊ መንግሥት ፕሬዝዳንት

5. **Changes Made To Proclamation**

1. without prejudice wit principle of the Procla Administrative council may establish Tax Commission at various the state Administration.
2. the establishment, appo it's members, it's acc composition and work pr the Commission referre article 1 of this Artic determined by the Regul issued by the the Ad council of the state.

5. **Effective Date**

This Proclamation shall en the date of its approval b Council.

Done at Jig-jiga, this 12th January / 201

ABDI MOHAMUD O
PRESIDENT, SOMALI R. STATE OF ETHI